

Силабус
навчальної дисципліни
Методологія наукового філологічного дослідження (мовознавчого)
2021-2022 навчальний рік

Освітня програма	«Філологія»
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.01 українська мова та література / 035.034 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Викладач	Олена КРИЖКО
Кафедра	української мови та славістики, ауд. 205, корпус БДПУ 56
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-ukr-mova/composition-kaf-ukr-mova/kryzhko/
Контактний телефон	+38 066 479 35 66
Е-mail викладача:	elenakryzhko8@gmail.com
Графік консультацій	понеділок, 8.00-10.00, ауд. 205, корпус БДПУ 56

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90 год.	очна (денна)	12 год.	12 год.	66 год.	екзамен
	заочна (дистанційна)	4 год.	0 год.	86 год.	

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: наукознавство, теорія, закон, судження, гіпотеза, термін, концепція, методика, методологія, метод.

Метою курсу є формування у магістрантів навичок науково-дослідницької роботи, зокрема знань її методів, методик, методології, теорії, технології.

Предметом вивчення курсу є методи, методики, методології мовознавчих досліджень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти буде **знати:** специфічні риси писемної та усної форм української літературної мови; основні різновиди наукової роботи; класифікацію методів, методик їх застосування у лінгвістичних дослідженнях; історію започаткування методів лінгвістичних досліджень; основні прийоми аналізу лінгвістичних досліджень; правила культури читання наукового тексту; композиційно-логічну побудову усної наукової доповіді, повідомлення, виступу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти буде **вміти:** працювати з навчальною, навчально-методичною, науковою, довідниковою літературою; відповідно до класифікації застосовувати методи та методики у своїх лінгвістичних дослідженнях; створювати навчально-наукові тексти; володіти нормами мовного оформлення наукових текстів різних жанрів (курсова, магістерська робота, наукова стаття, тези); читати і сприймати науковий текст: виділяти головну і другорядну інформацію; володіти культурою усного виступу, брати участь у науковій дискусії, полеміці, суперечці.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ПК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики і літературознавства в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного вдосконалення. ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового

<p>ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.</p> <p>СК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційних шлях розвитку вітчизняного і світового письменства.</p> <p>СК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>СК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.</p> <p>СК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p>	<p>спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.</p> <p>ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.</p> <p>ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.</p> <p>ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.</p> <p>ПРН 14. Створювати, аналізувати та редагувати тексти різних стилів та жанрів.</p> <p>ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.</p> <p>ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації чи суперечливих вимог.</p>
---	--

Зміст курсу:

Тема 1. Методика лінгвістичних досліджень. Часткові методи у мовознавстві.

Основні наукові поняття (теорія, ідея, закон, судження, гіпотеза, умовивід, поняття, термін, науковий факт, концепція). Парадигми і «наукові революції». Поняття наукового методу і методології. Загальні засади наукових досліджень. Часткові методи у мовознавстві: метод порівняльно-історичного та типологічного вивчення мов; структурний метод; математичний метод; функційний метод.

Тема 2. Описовий метод як аспект дослідження рівнів сучасної мови.

Описовий метод. Основні етапи застосування описового методу. Категорійний, дискретний, компонентний та контекстний аналіз. Типи прийомів описового методу (формалізовані і неформалізовані, математичні і нематематичні; субстанційні та операційні). Прийоми зовнішньої інтерпретації (прийоми соціологічні, логіко-психологічні та артикуляційно-акустичні прийоми міжрівневої інтерпретації та дистрибутивна методика). Прийоми внутрішньої інтерпретації (прийоми класифікації і систематизації, прийоми розкриття будови виділених одиниць, категорій та зразків, прийоми парадигм та парадигматична методика,

опозиційний прийом, прийоми семантичного поля, прийом семантичної валентності слова В. Порцига, прийоми перетворень і трансформаційна методика).

Тема 3. Методи лінгвогенетичних (порівняльно-історичних) досліджень.

Методи та методика лінгвогенетичних досліджень. Об'єктивні лінгвістичні основи порівняльно-історичного методу. Найважливіші прийоми порівняльно-історичного методу (прийоми внутрішньої та зовнішньої реконструкції, прийом хронологізації, прийом діалектографії, прийом культурно-історичної інтерпретації, прийом текстології).

Тема 4. Зіставний метод.

Поняття зіставного методу дослідження. Порівняльно-зіставне вивчення споріднених і неспоріднених мов. Типологічна характеристика мови і типологічна класифікація мов. Проблема мовних універсалій.

Тема 5. Принципи і методи структурного аналізу. Статистичний метод і його прийоми.

Поняття структурної лінгвістики, основні етапи її розвитку. Структурні методики (дистрибутивний опис, методика безпосередніх складників, трансформаційний аналіз, компонентний аналіз). Статистичний метод і його прийоми (логіко-семантичне обчислювання та моделювання, кількісні (симптоматичні) і статистичні прийоми вивчення мови та тексту, автоматизація лінгвістичних робіт).

Тема 6. Функційний метод.

Поняття функційної лінгвістики, історія її розвитку. Функційний метод, його методики та прийоми дослідження. Поняття польової структури. Компоненти функційно-семантичного поля та його ознаки. Структурні типи функційно-семантичного поля, що виділяються у сучасному мовознавстві.

Тема 7. Методи лінгвогеографічних досліджень. Соціолінгвістичні методи.

Методи лінгвогеографічних досліджень. З історії лінгвістичної географії. Соціолінгвістичні методи. Етапи соціолінгвістичного дослідження.

Тема 8. Психолінгвістичні методи. Нейролінгвістичні методи. Методи прагмалінгвістики. Методи когнітивної лінгвістики.

Психолінгвістичні методи (експериментальний метод, спостереження, самоспостереження, формувальні методи). Експериментальні методики психолінгвістичних досліджень (формувальний експеримент, асоціативний експеримент, метод семантичного диференціала, метод доповнення мовного знака (завершення /відтворення/ мовленнєвого висловлення). Нейролінгвістичні методи (метод спостереження над мовленнєвою поведінкою, метод дихотичного прослуховування вербального матеріалу, ангиографія у поєднанні з амітал-натрієвою пробою, унілатеральні електрошоки, стереотаксичні операції). Методи прагмалінгвістики. Аспекти дослідження комунікативно-прагматичної лінгвістики. Компоненти структури прагматичного значення мовної одиниці (експресивні, евокативні (апелятивні), фатичні, естетичні). Методи когнітивної лінгвістики. Поняття концепту. Сучасні методики дослідження концептів: теорія профілювання Є. Бармінського, теорія вертикальних синтаксичних полів С.М. Прохорової, теорія концептуального аналізу виявлення глибинних характеристик імені (гештальтів) Л.О. Чернейко і В.О. Долинського, теорія вертикального контексту О.С. Ахманової, фреймова семантика Ч. Філмора, теорія метафори і метонімії Дж. Лакоффа і М.Джонсона, сценарії Р. Шенка і Р. Абельсона, фрейми М. Мінськи, когнітивні прототипи Е. Рош і Дж. Лакоффа, які лежать в основі мовної категоризації і концептуалізації світу.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від здобувача вищої освіти очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, активна участь у практичних заняттях та виконання самостійної роботи.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проєктор, екран/інтерактивна дошка.

Система оцінювання та вимоги: оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного та підсумкового контролів і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, самостійної роботи. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь здобувачів вищої освіти у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань. Оцінювання самостійної роботи передбачає виконання письмових завдань, запропонованих до цього курсу.

Підсумковий контроль відбувається у формі екзамену, який містить 20 білетів, кожен з яких охоплює 3 питання, що визначають рівень теоретичних знань однієї з тем «Методології наукового філологічного дослідження (мовознавчого)».

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
--------------	------------------------------------	-------------------

Поточний контроль: практичні заняття, самостійна робота	50	100
Підсумковий контроль: екзамен	50	

Таблиця 2. Розподіл набраних здобувачем вищої освіти балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	незадовільно		задовільно		добре		відмінно
	1-17	18-25	26-29	30-32	33-39	40-45	46-50
	F	FX	E	D	C	B	A
	не зараховано		зараховано				
Семінарське заняття 1	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Семінарське заняття 2	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Семінарське заняття 3	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Семінарське заняття 4	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Семінарське 5	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Семінарське заняття 6	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Самостійна робота 1	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Самостійна робота 2	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Самостійна робота 3	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Самостійна робота 4	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Самостійна робота 5	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Самостійна робота 6	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Самостійна робота 7	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Самостійна робота 8	1,2	1,8	2,1	2,3	2,8	3,2	3,6
Разом максимальна кількість набраних балів	17	25	29	32	39	45	50

Таблиця 3. Розподіл набраних здобувачем вищої освіти балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	незадовільно		задовільно		добре		відмінно
	1-17	18-24	25-28	29-32	33-38	39-44	45-50
	F	FX	E	D	C	B	A
Екзаменаційне питання 1	5,6	8	9,3	10,6	12,6	14,6	16,6
Екзаменаційне питання 2	5,6	8	9,3	10,6	12,6	14,6	16,6
Екзаменаційне питання 3	5,6	8	9,3	10,6	12,6	14,6	16,6

Максимальна кількість набраних балів	17	24	28	32	38	44	50
--------------------------------------	----	----	----	----	----	----	----

Таблиця 4. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	добре		B (дуже добре)
65-77			C (добре)
58-64			D (задовільно)
50-57	задовільно		E (достатньо)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно		F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Список рекомендованих джерел:

Основна

1. Арнольд И. В. Основы научных исследований в лингвистике: учеб. пособ. Москва: Либроком, 2001. 140 с.
2. Даниленко В. П. Методы лингвистического анализа. Москва: ФЛИНТА: Наука, 2011. 280 с.
3. Комарова З. И. Методология, метод, методика и технология научных исследований в лингвистике: учеб. пособ. Екатеринбург: Изд-во Ур-ФУ, 2012. 818 с.
4. Крижко О. А. Методологія наукового філологічного дослідження (мовознавчого): навч. посіб. для магістрантів спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.01 Українська мова і література. Бердянськ: БДПУ, 2018. 293 с.
5. Степанов Ю. С. Методы и принципы современной лингвистики. Москва: ЛКИ, 2007. 312 с.
6. Хроленко А. Т., Бондалетов В. Д. Теория языка: учеб. пособ. 2-е изд., испр. и доп. Москва: ФЛИНТА: Наука, 2006. 528 с.

Додаткова

1. Алефиренко Н. Ф. Методологические проблемы современного языкознания. Современные проблемы науки о языке: учеб. пособ. Москва: Флинта: Наука, 2009. Ч. IV. С. 314–397.
2. Апресян Ю. Д. Идеи и методы современной структурной лингвистики (краткий очерк). Москва: Просвещение, 1966. 302 с.
3. Арапов М. В., Херц М. М. Математические методы в исторической лингвистике. Москва: Наука, 1974. 167 с.
4. Арральные исследования в языкознании и этнографии. (Язык и этнос). Ленинград: Наука, 1983. 368 с.
5. Арнольд И. В. Лексико-семантическое поле в языке и тематическая сетка текста. Текст как объект комплексного анализа в вузе. Ленинград: Изд-во ЛГУ, 1984. С. 3–11.
6. Арутюнова Н. Д. Типы языковых значений: Оценка. Событие. Факт. Москва: Наука, 1988. 341 с.
7. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. Москва: Языки русской культуры, 1999. 896 с.
8. Аспекты семантических исследований. Москва: Наука, 1980. 354 с.
9. Ахутина Т. В. Нейролингвистический анализ динамической афазии. Москва: Теревинф, 2002. 144 с.
10. Бацевич Ф. С., Космеда Т. А. Очерки по функциональной лексикологии. Львов: Світ, 1997. 392 с.

11. Беликов В. И., Крысин Л. П. Социоллингвистика. Москва: Рос. гос. гуманитарный ун-т, 2001. 319 с.
12. Белл Роджет Т. Социоллингвистика: Цели, методы, проблемы. Москва: Международные отношения, 1980. 920 с.
13. Бернал Дж. Науки в истории общества. Москва: Изд-во иностранной л-ры, 1956. 736 с.
14. Богданов В. В. Речевое общение. Прагматический и семантический аспекты. Ленинград: Изд-во Ленин. гос. ун-та, 1990. 88 с.
15. Бульгина Т. В., Шмелев А. Д. Языковая концептуализация мира (на материале русской грамматики). Москва: Языки славянской культуры, 1997. 577 с.
16. Бондарко А. Принципы функциональной грамматики и вопросы аспектологии. Ленинград: Эдиториал УРСС, 2001. 208 с.
17. Васильев Л. М. Современная лингвистическая семантика. Москва: Высшая школа, 1990. 176 с.
18. Вопросы теории лингвистической географии. Москва: Изд-во Академии наук СССР, 1962. 253 с.
19. Гак В. Г. К проблеме семантической синтагматики. *Проблемы структурной лингвистики*, 1971. Москва: Наука, 1972. С. 367–395.
20. Гачев Г. Национальные образы мира, Космо-Психо-Логос. Москва: Изд. группа «Прогресс» – «Культура», 1995. 236 с.
21. Глухов В. П. Основы психоллингвистики: учеб. пособ. для студентов педвузов. Москва: Высшая школа, 2005. 651 с.
22. Гульга Е., Шендельс Е. Грамматико-лексические поля в современном немецком языке. Москва: Просвещение, 1969. 184 с.
23. Гульга Е. В., Шендельс Е. И. О компонентном анализе значимых единиц языка. *Принципы и методы семантических исследований*. Москва: Наука, 1976. С. 291–314.
24. Засорина Л. Н. Введение в структурную лингвистику. Москва: Высшая школа, 1974. 314 с.
25. Золотова Г. Очерк функционального синтаксиса русского языка. Москва: Наука, 1973. 351 с.
26. Жирмунский В. М. Введение в сравнительно-историческое изучение германских языков. Москва-Ленинград: Наука, 1964. 313 с.
27. Иванова Л. П. Методы лингвистических исследований: учеб. пособ. Киев: ИСПО, 1995. 138 с.
28. Каде Т. Х. Научные методы лингвистических исследований: учеб. пособие. Краснодар, 1998. 139 с.
29. Кодухов В. И. Общее языкознание. Москва: Высш. школа, 1974. 303 с.
30. Концептуализация и смысл. Новосибирск: Наука, 1990. 239 с.
31. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Київ: Академія, 1999. 288 с.
32. Кубрякова Е. С., Демьянков В. З., Панкрац Ю. Г., Лузина Л. Г. Краткий словарь когнитивных терминов. Москва: Филол. ф-т МГУ им. М.В. Ломоносова, 1996. 245 с.
33. Кузнецов А. М. О применении метода компонентного анализа в лексике. *Синхронно-сопоставительный анализ языков разных систем*. Москва: Наука, 1971. С. 176–198.
34. Кузнецов А. М. От компонентного анализа к компонентному синтезу. Москва: Наука, 1980. 160 с.
35. Кун Т. Структура научных революций: Пер. с англ. Москва: АСТ : Ерман, 2003. 365 с.
36. Леонтьев А. А. Основы психоллингвистики. Изд. 3-е. Москва: Смысл; СПб.: Лань, 2003. 288 с.
37. Литвинов В. П. Типологический метод в лингвистической семантике. Ростов-н/Д: Изд-во Ростовского ун-та, 1986. 168 с.
38. Логический анализ языка. Культурные концепты. Москва: Наука, 1991. 204 с.
39. Мамудян М. Лингвистика: Пер. с фр. Москва: Прогресс, 1985. 200 с.
40. Макаев Э. А. Проблемы индоевропейской ареальной лингвистики. Москва; Ленинград, 1964. С. 136–141.
41. Маслова В. А. Введение в когнитивную лингвистику: учеб. пособ. Москва: ФЛИНТА; Наука 2011. 296 с.
42. Мейе А. Сравнительный метод в историческом языкознании. Москва: «Эдиториал УРСС», 2010. 104 с.
43. Методы сопоставительного исследования языков. Москва: Наука, 1988. 96 с.
44. Мостепаненко В. М. Философия и методы научного познания. Ленинград: Лениздат, 1972. 263 с.
45. Никитин М. В. Курс лингвистической семантики. СПб.: Изд-во РГПУ им. А.И. Герцена, 2007. 819 с.
46. Никитин М. В. Основы лингвистической теории значения. Москва: Высшая школа, 1988. 68 с.
47. Основные направления структурализма. Москва: АН СРСР Ин-т языкознания, 1964. 358 с.
48. Подкорытов Г. А. О природе научного метода. Ленинград: Изд-во Ленинградского ун-та, 1988. 226 с.
49. Попова З. Д., Стернин И. А. Методы изучения и описания лексической системы языка. Лексическая система языка. Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та, 1984. Гл. VI. С. 102–146.
50. Попова З. Д., Стернин И. А. Очерки по когнитивной лингвистике. Воронеж: Истоки, 2001. 191 с.

51. Распопов И. П. Методология и методика лингвистических исследований (синхронного изучения языка). Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та, 1976. 107 с.
52. Ревзин И. И. Современная структурная лингвистика. Москва: Наука, 1977. 263 с.
53. Селіванова О. О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики (аналітичний огляд). Київ: Фітосоціоцентр, 1999. 148 с.
54. Селиверстова О. Н. Компонентный анализ многозначных слов. Москва: Наука, 1975. 236 с.
55. Степанов Ю. С. Методы и принципы современной лингвистики. Москва: Наука, 1975. 313 с.
56. Степанов Ю. С. Язык и метод. К современной философии языка. Москва: Языки русской культуры, 1998. 784 с.
57. Тараненко А. А. Языковая семантика в ее динамических аспектах. Київ: Наукова думка, 1989. 256 с.
58. Тарланов З. К. Методы и принципы лингвистического анализа. Петрозаводск: Изд-во Петрозаводского ун-та, 1995. 189 с.
59. Трескова С. И. Социолингвистические проблемы массовой коммуникации. Москва: Наука, 1989. 151 с.
60. Успенский Б. А. Структурная типология языков. Москва: Наука, 1965. 286 с.
61. Широков О. С. Современные проблемы сравнительно-исторического языковедения. Москва: Изд-во Моск. ун-та, 1981. 42 с.
62. Эдельман Д. И. Основные вопросы лингвистической географии. Москва: Наука, 1968. 112 с.
63. Ярцева В. Н. Контрастивная грамматика. Москва: Наука, 1981. 112 с.

Словники

1. Лингвистический энциклопедический словарь / за ред. В. Н. Ярцевой. Москва: Большая Российская энциклопедия, 2002. 709 с.
2. Селіванова О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля, 2006. 716 с.
3. Українська мова : Енциклопедія / НАН України; Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні; Інститут української мови / В. М. Русанівський (голова ред. кол.). 2 вид., випр. і доп. Київ: Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2004. 824 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки БДПУ. URL: <https://library.bdpu.org>.
2. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua.
3. Даниленко В. П. Методы лингвистического анализа. Москва: ФЛИНТА: Наука, 2011. 280 с. URL: <https://rucont.ru>
4. Иванова Л. П. Методы лингвистических исследований: учеб. пособ. Киев: ИСПО, 1995. 138 с. URL: <https://search.rsi.ru>.
5. Крижко О. А. Методология наукового філологічного дослідження (мовознавчого): навч. посіб. для магістрантів спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.01 Українська мова і література. Бердянськ: БДПУ, 2018. 293 с. URL: <https://dspace.bdpu.org>.
6. Комарова З. И. Методология, метод, методика и технология научных исследований в лингвистике: учеб. пособ. Екатеринбург: Изд-во Ур-ФУ, 2012. 818 с. URL: www.twirpx.com.
7. Степанов Ю. С. Методы и принципы современной лингвистики. Москва: ЛКИ, 2007. 312 с. URL: <https://www.twirpx.com>.

